

El pintor d'Altamira

ITIMAR FABREGAT

Ens preguntàvem què movia l'esperit del pintor anònim que pintà els bisons de les coves d'Altamira? Era un dia fredós de finals de setembre. Bromes de la tardor. Els darrers préssecs ja no tenien la dolçor de primeries d'estiu. Un llibre obert amb les figures dels bisons vermellosos, el seu moviment, la seua energia continguda, les ratlles precises que captaven aquell animal salvatge, et deixaven amb la boca oberta.

Aquella energia original podia ser expressada ara per un creador modern? M'imaginava com devia impressionar vivament la retina d'aquest pintor primer la visió d'aquells ramats d'animals salvatges. Com deuria ser amb la boca oberta observant la força d'aquell mascle que després provaria de traçar en la roca. Hem d'imaginar que féu moltes proves i esborranys abans d'aconseguir l'esveltesa sintè-

LES COVES DEL COGUL SÓN UN DELS JACIMENTS DE PINTURES RUPESTRES MÉS DESTACATS DE L'ART RUPESTRE LLEVANTÍ

tica de la forma, la sinuositat de les banyes, la impressió de color intens d'aquella vida aturada a la roca?

El pintor modern que viu en una ciutat no està sotmès a les experiències visuals que vivien aquells altres homínids d'èpoques tan reculades. Les seues impressions són més toves, més abstractes, més conegudes. La retina està avesada al costum. Crec que el costum embalbeix, desdibuixa, fa esmussar l'atenció.

De més a més aquell primer pintor d'Altamira –suposo que fou un individu únic– va comprendre que el volum de la pintura la hi donava la mateixa roca, les ondulacions de la mateixa roca li permetien mostrar l'acció de rebotcar-se o suggerir una femella prenyada amb la ma-

teixa rodonesa de la paret de pedra que pintava. El lloc de la pintura no era pas la blanca galeria de quadres que sol aparèixer en una ciutat. El lloc ajudava a exaltar el cor, a suscitar un admiració immediata. Les coves, amb els seus corredors i passadissos i zones obscures, preparen l'esperit per a la meravella. Potser els galeristes n'haurien d'aprendre d'aquest esperit del lloc car tota pintura vol un estat d'ànim en estat de meravella. El sostre de la cova original d'Altamira, amb les formes de la roca, coadjuvaven l'artista a suggerir volum i moviment. La mirada cap a amunt de l'espectador atònit reforçava la seua sorpresa bocabadada.

Aquestes formes primigènies de l'art només ajudarien el pintor modern si compreguéssim que la pintura sorgeix de la meravella de l'observació directa, amb el cor bategant, del moviment salvatge, de la vida sentida sense domesticació ni boç. Semblantment de la comprensió de la forma – la visió que sintetitza una forma precisa i completa– i, finalment, la comprensió de la importància del lloc on s'exposa i es mira la pintura. Els espais angèlicament neutres de museus i galeries sense alè o ànima no escalfen l'esperit de qui mira.

A mi em pareix que la pintura es mou en un cercle d'emoció. Després venim els comentaristes que posen pobres paraules a aquesta meravella dels bisons, ara ja animals mítics, que corren furients feliçment oblidats dels caçadors que els acacen.